

KORRALDUS

Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lõike 1 punkti 4, haldusmenetluse seaduse § 61 lõike 1 ning tuginedes Saue Vallavolikogu 15.08.2023 otsusele nr 38 ja AS-i Tariston taotlusele nr T-KL/1018501-2, otsustab Keskkonnaamet:

1.1. anda AS-le Tariston (registrikood 10887843) Kirikla maardlas Kirikla kruusakarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamiseks keskkonnaluba nr KL-519576 kehtivusajaga 7 aastat;

1.2. seada antavale keskkonnaloale kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse punktis 3.3 „Kõrvaltingimuste seadmine“ toodust;

1.3. avalikustada AS-le Tariston keskkonnaloa nr KL-519576 andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Käesolev korraldus on keskkonnaloa nr KL-519576 lahutamatu osa. Keskkonnaluba nr KL-519576 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

AS Tariston (registrikood 10887843, aadress Toompuiestee 35, Põhja-Tallinna linnaosa, Tallinn; edaspidi ka *ettevõtte*) esitas 05.06.2023 Keskkonnaametile taotluse Kirikla kruusakarjääri keskkonnaloa saamiseks. Esmataotlus on registreeritud KOTKAS-s 04.05.2023 menetluse nr M-124698 juurde, korrigeeritud taotlus 05.06.2023.

Taotletav Kirikla kruusakarjäär asub Harju maakonnas Saue vallas Kohatu külas riigile kuuluval kinnistul Kernu metskond 15 (katastritunnus 29701:006:0425, registriosa nr 12166150), mille riigivara valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus. Tegemist on uue mäeeraldisega, mille pindala on 2,95 ha ja teenindusmaa pindala on 5,88 ha.

Taotletav mäeeraldis hõlmab Kirikla lubjakivimaardla (registrikaart nr 0983) ehituskruusa aktiivse tarbevaru plokki 3 täielikult. Mäeeraldisega seotud varukogused on järgmised: ehituskruusa aktiivne tarbevaru on 79 tuh m³ ja kaevandatav varu 77,4 tuh m³.

Maavara kasutuseladeks on teede- ja üldehitus. Kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 13 tuh m³. Keskkonnaloo kehtivusajaks taotletakse 7 aastat ja kaevandatud ala korrastatakse metsamaaks.

Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*) ning keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloo taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloo taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 1000 eurot on tasutud 04.05.2023 riigilõivuseaduse § 136² lõike 1 punkti 4 kohaselt.

Keskkonnaloo taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja (Maa-ameti 09.05.2023 kiri nr 9-3/23/17850-2 ja 08.06.2023 kiri nr 9-3/23/7850-4).

Avalikus kasutuses oleva kohaliku Kirikla - Kohatu tee nr 2970220 äärmise sõiduraja välimine serv jääb taotletava mäeeraldisel ja selle teenindusmaa edelaservast ~22 m kaugusele. Kirikla-Kohatu teele on määratud tee kaitsevöönd 20 m sõiduraja äärmisest servast. Taotletaval mäeeraldisel ja mäeeraldisel teenindusmaal kattuvust tee kaitsevööndiga ei ole.

Rail Baltic raudtee kavandatav trassikoridor jääb taotletavast mäeeraldisest ja selle teenindusmaast ~13,3 km kaugusele idasuunda.

Taotletava karjääri piires ei asu kommunikatsioonid ja ehitised. Mäeeraldisel ja teenindusmaal läbi viidud inventuuri käigus leiti ja piiritleti III kaitsekategooria linnuliikide musträhni ja laanepüü leiukohad, mis on kandmisel Eesti Looduse Infosüsteemi EELIS. Samuti leiti kokku 7 kuklasepesa, mis tuleb teisel ajal enne rajat.

2.2. Keskkonnaloo taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

2.2.1. Taotluse avalikustamine

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloo taotluse menetluse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatav tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloo taotluse menetluse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev

keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnavalua taotlus on 15.06.2023 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 15.06.2023 kirjaga nr DM-124698-8 keskkonnavalua taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid.

Kuni loa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igapäev õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus teatasid piirinaabrid soovist saada edasisi teavitusi menetluse käigu kohta (kirjad registreeritud KOTKAS-s vastavalt 27.06.2023 numbriga DM-124698-11, 14.07.2023 numbriga DM-124698-12 ja 27.07.2023 numbriga DM-124698-13). Ühes kirjas edastati ka pöördumine menetlusosalise ning Kohatu küla elanike nimel, milles paluti vastuseid tekkinud küsimustele. Samuti avaldati soovi viia läbi avalik istung asja arutamiseks.

Keskkonnaamet vastas pöördumisele 24.08.2023 kirjaga nr DM-124698-16. Pöördumises esitatud küsimusi ja Keskkonnaameti vastuseid käsitletakse pikemalt käesoleva korralduse punktis 3.4. Lisaks märkis Keskkonnaamet, et võtab soovi avaliku arutelu toimumiseks arvesse ning KeÜS § 48¹ alusel kavandab avaliku arutelu korraldamise keskkonnavalua eelnõu avalikustamise etapis.

Avalikustamise käigus teatas Transpordiamet 15.06.2023 kirjaga nr 7.1-7/23/13434-2 (registreeritud KOTKAS-s 15.06.2023 numbriga DM-124698-10), et nõustub loa taotlusega järgmistel tingimustel:

1. oleva ristmiku, riigitee 11220 Kernu-Kohila km 2,525, gabariidid ei vasta maavara väljaveoks vajalikele nõuetele, seega tuleb väljaveoks kasutatav ristumiskoht rekonstrueerida ning selleks kõigepealt taotleda Transpordiametilt EhS § 99 lõike 3 alusel nõuded projekti koostamiseks;
2. samuti tuleb ette näha kasutatava kohaliku Kirikla-Kohatu tee viimine tolmuva katte alla vähemalt riigitee kaitsevööndi (30 m) ulatuses, sest vastavalt liikluseaduse § 7² lõikele 1 on keelatud teed kahjustada ja risustada.

Transpordiameti soovitud nõuete keskkonnavaluale lisamist on kaalutletud käesoleva korralduse punktis 3.4.

2.2.1. Eelnõude esmakordne avalikustamine

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnavalua taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

KeÜS § 47 lõike 2, haldusmenetluse seaduse (*HMS*) § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet 19.12.2023 haldusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul. Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid 19.12.2023 kirjadega nr DM-124698-19 ja DM-124698-20 ning täiendavalt saadeti eelnõud menetlusosalistele 03.01.2024 kirjaga nr DM-124698-22.

Tuginedes KeÜS §-le 48¹ ja HMS §-le 50 korraldas Keskkonnaamet ettepanekute ja vastuväidete arutamiseks 02.01.2024 Haiba rahvamajas avaliku istungi. Avaliku istungi protokoll on registreeritud KOTKAS-s 03.01.2024 kirja nr DM-124698-22 juurde. Avalikul istungil arutletud teemad on toodud korralduse punktis 3.4.2.

Eelnõu avalikustamise käigus soovis menetlusosaline H.T 05.01.2024 e-kirjaga (registreeritud KOTKAS-s 05.01.2024 numbriga DM-124698-23) selgitust eelnõus esitatud roheala järkjärgulise taastamise kohta. H.T märkis, et avalikul arutelul jäi arusaamatuks, kas AS Tariston nõustus karjääri korrastamisega järk-järguliselt või mitte. Keskkonnaamet vastas xx kirjaga nr xx ja selgitas, et xxx.

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis AS-lt Tariston 19.12.2023 kirjaga nr DM-124698-19 arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa andmise otsuse ja loa eelnõule kolme nädala jooksul kirja saamisest, hiljemalt kuupäevaks 09.01.2024. AS Tariston teatas 09.01.2024 kirjaga (registreeritud KOTKAS-s 09.01.2024 numbriga DM-124698-24), et nõustub kõigi tingimustega, mis on eelnõus välja toodud ja palus keskkonnaluba välja anda.

2.2.2. Eelnõude täiendamine

HMS § 49 lõige 4 sätestab, et kui eelnõud või taotlust muudetakse pärast väljapanekut isiku kahjuks, kelle õigusi eelnõu või taotlus puudutab, teavitab haldusorgan teda sellest ning annab talle võimaluse tutvuda eelnõu või taotlusega ja esitada selle kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Arvestades avalikul istungi arutatut ning raopesade inventuuri tulemusi, täiendas Keskkonnaamet loa andmise otsuse ja loa eelnõusid ning edastas need tutvumiseks menetlusosalistele xx kirjaga nr xx, arvamuse avaldamise tähtajaga xxx. Muudatuste väheolulisust arvestades ei pidanud Keskkonnaamet vajalikuks eelnõude teistkordset avalikustamist ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, samuti ei olnud põhjendatud asja arutamiseks korraldada uut avalikku istungit.

Täiendatud eelnõude kohta ettepanekuid/vastuväiteid *laekus/ei laekunud*.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

KeHJS § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõike 1 tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda *KMH* algatamist või algatamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu” (*KMH määrus*).

KMH määruse § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhinnangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama *KMH* algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet edastas Kirikla kruusakarjääri keskkonnaloa taotlusele koostatud eelhinnangu ja *KMH* algatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Saue Vallavalitsusele 19.12.2023 kirjaga nr DM-124698-19. Menetluse käigus toimunud avaliku istungi käigus arutati muu hulgas ka *KMH* eelhinnangus käsitletud. Samuti oli kohalik kogukond saatnud mitmed kirju, milles oli viidanud kaitsealuste liikide võimalikele elupaikadele taotletava karjääri alal. Menetluse jooksul on Saue Vallavalitsus märkinud, et ei saa *KMH* algatamise või algatamata jätmise osas kujundada seisukohta enne, kui *KMH* eelhinnanguga seotud asjaolud on selgunud (02.02.2024 kiri nr 7-6/5092-18 on registreeritud KOTKAS-s 05.02.2024 numbriga DM-124698-28 ja 15.02.2024 kiri nr 7-6/5092-21 on registreeritud KOTKAS-s 16.02.2024 numbriga DM-124698-30). Keskkonnaamet vastas Saue Vallavalitsuse kirjadele 07.02.2024 kirjaga nr DM-124698-29 ja 05.03.2024 kirjaga nr DM-124698-33, selgitades viimases kirjas, et pöördumistes esitatud väidete kontrollimiseks on AS Tariston nõus taotletaval alal läbi viima raopesade inventuuri, mille tulemuste põhjal täiendab Keskkonnaamet *KMH* eelhinnangu eelnõud ning saadab uuesti Saue Vallavalitsusele seisukoha võtmiseks.

Vastavalt AS-i Tariston 28.02.2024 kirjale (registreeritud KOTKAS-s 28.02.2024 numbriga DM-124698-31) tellis ettevõtte planeeritud karjäärialale raopesade inventuuri, et kindlalt selgeks teha, kas alal esineb kaitsealuseid linnuliike või mitte. Keskkonnaamet andis raopesade inventuuriks lähteülesande 06.03.2024 kirjaga nr DM-124698-34. AS Tariston teavitas Keskkonnaametit 03.04.2024 e-kirjaga (registreeritud KOTKAS-s 04.04.2024 numbriga DM-124698-35), et linnustiku inventuuri läbiviimiseks on eksperdiga kokkulepe sõlmitud ning töö teostatakse erinevates etappides, millest viimane periood on 20.06-10.07. AS Tariston esitas inventuuri aruande 04.12.2024 e-kirjaga (registreeritud KOTKAS-s 05.12.2024 numbriga DM-124698-38), mille alusel Keskkonnaamet täiendas eelhinnangut ja *KMH* algatamata jätmise

otsuse eelnõud ning edastas uuesti seisukoha võtmiseks Saue Vallavalitsusele 03.01.2025 kirjaga nr DM-124698-39. Saue Vallavalitsus xxx.

Keskkonnaamet jättis xx kirjaga nr xx „Kirikla maardla Kirikla kruusakarjääri keskkonnaloa taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ algatamata KMH Kirikla kruusakarjääri keskkonnaloa taotlusele. Kavandatava tegevuse keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks tuuakse välja keskkonnaloa kõrvaltingimustena (vt p 3.3.).

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnaloa andmisel

Korralduse otsustava osa punktiga 1.1 antav keskkonnaluba nr KL-519576 annab AS-le Tariston õiguse Kirikla kruusakarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamiseks.

3.2. Täiendavad kaalutlused keskkonnaloa andmisel

MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnaloa andja kaevandamise keskkonnaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Koosõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Kirikla kruusakarjääri keskkonnaloa taotluse 15.06.2023 kirjaga nr DM-124698-9 Saue Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks, tähtajaga 16.08.2023. Saue Vallavolikogu nõustus 15.08.2023 otsusega nr 38 (registreeritud KOTKAS-s 17.08.2023 numbriga DM-124698-14) tingimuslikult keskkonnaloa andmisega. AS Tariston on Saue Vallavolikogu esitatud kõigi tingimustega nõus (ettevõtte 28.09.2023 kiri on registreeritud KOTKAS-s 28.09.2023 numbriga DM-124698-18).

HMS § 49 lõige 4 sätestab, et kui eelnõud või taotlust muudetakse pärast väljapanekut isiku kahjuks, kelle õigusi eelnõu või taotlus puudutab, teavitab haldusorgan teda sellest ning annab talle võimaluse tutvuda eelnõu või taotlusega ja esitada selle kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Arvestades avalikul istungi arutatut ning raopesade inventuuri tulemusi, täiendas Keskkonnaamet loa andmise otsuse ja loa eelnõusid ning edastas need menetlusosalistele sh Saue Vallavalitsusele xx kirjaga nr xx, arvamuse avaldamise tähtajaga xxx. Muudatuste väheolulisust arvestades ei pidanud Keskkonnaamet vajalikuks eelnõude teistkordset

avalikustamist ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, samuti ei olnud põhjendatud asja arutamiseks korraldada uut avalikku istungit.

Täiendatud eelnõude kohta ettepanekuid/vastuväiteid *laekus/ei laekunud*.

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjätmete kohta. Kirikla kruusakarjääri keskkonnaloa taotluse seletuskirja kohaselt kaevandamisjätmeid ei teki. Kaevandamisjätmeteks võib kvalifitseerida kooritud katendi (kokku 11,6 tuh m³), kuid taotluse kohaselt korrastatakse karjäär metsamaaks ning eemaldatud katend kasutatakse täies mahus ala korrastamisel või võõrandatakse. Kaevandamise ajal on katendivallid efektiivsed müra- ja tolmutõkked. Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jätmete eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjätmeid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jättekava esitada ning taotleja keskkonnaloale juurde jätmete eriosa.

KeÜS § 42 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab keskkonnaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Taotletav Kirikla kruusakarjäär asub Rapla maakonna vahetus läheduses ning lähimad killustikku tootvad karjäärid jäävad 5 – 15 km kaugusele. Keskkonnaloa taotluses on kirjeldatud, et arvestades Harju- ja Raplamaa planeeritud ehitusmahtusid, suureneb maakondade ehitusmaavarade vajadus lähiaastail hüppeliselt ning vajaliku ehitus- ja täitematerjali mahu tagamiseks on oluline kasutusele võtta uusi ehitusmaavarade leiukohti. Väljatavate maavarade kasutamine karjääride vahetus läheduses asuvatel ehitusobjektidel aitab minimeerida materjali transpordist tulenevat negatiivset keskkonnamõju ning vähendada objektide ehitusmaksumusi.

Saue Vallavolikogu 15.08.2023 otsuses nr 38 on kirjeldatud, et ettevõttele on saadetud 20.06.2023 täiendav päring, et saada selgitusi kruusakarjääri avamise vajalikkusest. Ettevõtte vastas 26.06.2023 kirjaga, milles põhjendas kruusakarjääri avamise vajalikkust järgmiselt: *„Taotletav Kirikla kruusakarjäär asub soodsas asukohas, arvestades suuri taristuprojekte. Eesti on võtnud kohustuseks ehitada põhimaanteede nr 2 Tallinna-Tartu-Võru-Luhamaa ja nr 4 Tallinna-Pärnu-Ikla maanteede neljarealisteks (2+2) aastaks 2030. Taotletav Kirikla kruusakarjäär jääb ca 7 km kaugusele mööda veoteid järgmisest Tallinn-Pärnu-Ikla põhimaantee võimalikust 2+2 või 2+1 ehitamise teelõigust. Samuti asub Kirikla kruusakarjäär ca 15 km kaugusel Rail Baltic raudteetrassist, mille põhitrass ja enamused maanteeviadukte on alles välja ehitamata. Näiteks on hetkel hankes „Rail Baltica Raplamaa põhitrassi raudteetaristu I etapi ehitustööd“ (sh Kohila liiklussõlm), mille põhiline ehitusaeg jääb aastasse 2024 kuni 2025. Hanke eeldatav vajaminev täitematerjalide maht on üle 1,1 milj m³. Võrdluseks tulevase Kirikla kruusakarjääri taotletav kaevandatav varu on 77,4 tuh m³. Kirikla kruusakarjäär oleks üks lähemaid karjääre Kohila liiklussõlmele.“*

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb hetkel kehtiva MaaPS §-s 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

MaaPS § 55 lõike 2 punktides 1-9 ja lõike 3 punktides 2-3 toodud asjaolusid Kirikla kruusakarjääri mäeeraldise, mäeeraldise teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 10 sätestab, et keskkonnanaloo andmisest keeldutakse, kui kaevandamine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 10 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 11 sätestab, et keskkonnanaloo andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus keskkonnanaloo andmisega. Saue Vallavolikogu nõustus keskkonnanaloo andmisega tingimuslikult ning taotleja ei ole otsust vaidlustanud. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 11 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 12 sätestab, et keskkonnanaloo andmisest keeldutakse, kui taotletava keskkonnanaloo alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega. Keskkonnaameti xx kirjaga nr xx kinnitatud KMH eelhinnangu järeldus oli, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 12 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus. AS Tariston ei ole seisuga xxx karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest.

Maavara kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve määramise ja muutmise nõuded on sätestatud maakatastriseaduses.

3.3. Kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnalooga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused

ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.3.1. Eelhinnangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõtjude eelhinnangu ning otsustanud xx kirjaga nr xx Kirikla kruusakarjääri keskkonnaloa taotlusele jätta KMH alगतamata. Eelhinnangus analüüsiti karjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhinnangu lõppjärelidusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Kirikla kruusakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 250-300 m ümber selle, kuna nii kaugel võib teoreetiliselt ulatuda müra või tahkete peenosakeste häiring. Keskkonnahäiringute vältimiseks ja leevendamiseks esitati eelhinnangus järgmised keskkonnameetmed, millega tuleb loa andmisel arvestada:

1. kaevandamisala teenindav väljaveotee planeerida Kirikla kruusakarjääri lõuna osast Kirikla-Kohatu teele (nr 2970220) suunaga 11220 Kernu-Kohila teele;
2. kaevandaja on kohustatud säilitama heakorra Saue vallale kuuluva Kirikla-Kohatu tee (nr 2970220) osal, mida kasutatakse karjäärist väljaveo teena;
3. kaevandamisala nõlvad kujundada laaged, et mitte takistada loomade loomulikku liikumist looduses;
4. kaevandamine peab toimuma järk-järgult, alustades ala lõunaosast;
5. kaevandamisala korrastamisprojektiis tuleb ette näha metsa istutus vastavalt EVS standardile (EVS 939-1:2020) „Puittaimed haljastuses“;
6. kaevandamisala korrastada paralleelselt kaevandamistegevusega järk-järguliselt, et vähendada rohekoridorile levivaid häiringuid (tolm, müra ja loomade liikumisteede hävimine);
7. kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnaloa omanikul kohustus mõõta mürataseta aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Müra piirtasemeteta ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeteta ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks;
8. purustus-sorteerimissõlm asub kaevandamisala kõige madalamas punktis, maksimaalselt kaevandamisala lõuna osas ega tohi töötada lindute pesitsus- ja poegade üleskasvatamise ajal vahemikus 15.04-15.07;
9. sademetevaesel ajal kasutada niisutamist tolmu leviku tõkestamiseks tolmu tekkekohtades ja selle tootmismaal väljalevikukohtades (sh piirdealadel ning purustussõlmes) ning väljaveoteete piirdealadel regulaarne teete puhastamine, vältimaks tolmu levikut väljaspool kaevandamisala;
10. metsaraie, raadamine ja katendi (pinnase) koorimine mäeeraldisel ning selle teenindusmaal ei ole lubatud lindute pesitsus- ja poegade üleskasvatamise ajal vahemikus 15.03-15.08. Olemasolevad kuklaspesad tuleb teisdada enne raietegevust;
11. katendivallid rajada lähimate elamute suunale.

Leevendusmeetmeteta esitamisel on arvestatud nii kohaliku omavalitsuse üksuse seatud tingimusi kui ka keskkonnahäiringute leevendamise võimalusi.

3.3.2. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Saue Vallavolikogu nõustus 15.08.2023 otsusega nr 38 Kirikla kruusakarjääri keskkonnaloa andmisega järgmistel tingimustel:

1. enne kaevandusloa väljastamist koostatakse perspektiivsel kaevandusalal keskkonnamõju eelhindang, milles on kajastatud Saue valla üldplaneering ning sellest tulenevad piirangud;
2. kaevandusala teenindav väljaveotee planeerida Kirikla kruusakarjääri lõuna osast Kirikla-Kohatu teele (nr 2970220) suunaga 11220 Kernu-Kohila teele;
3. kaevandaja on kohustatud säilitama heakorra Saue valle kuuluva Kirikla-Kohatu tee (nr 2970220) osal, mida kasutatakse karjäärist väljaveo teena;
4. sademetevaesel ajal kasutada niisutamist tolmu leviku tõkestamiseks tolmu tekkekohtades ja selle tootmismaalt väljalevikukohtades (sh piirdealadel ning purustussõlmes) ning väljaveoteede piirdealadel regulaarne teede puhastamine vältimaks tolmu levikut väljaspool kaevandusala;
5. purustus-sorteerimissõlm asub kaevandusala kõige madalamas punktis, maksimaalselt kaevandusala lõuna osas ega tohi töötada lindude pesitsus- ja poegade üleskasvatamise ajal vahemikus 15.04-15.07;
6. kaevandusala nõlvad kujundada laued, et mitte takistada loomade loomulikke liikumist looduses;
7. kaevandamine toimub järk-järgult alustades ala lõuna osast;
8. kaevandusala korrastada paralleelselt kaevandustegevusega järk-järguliselt, et vähendada rohekoridorile levivaid häiringuid (tolm, müra ja loomade liikumisteede hävimine);
9. metsaraie mäeeraldisel ning selle teenindusmaal ei ole lubatud lindude pesitsus- ja poegade üleskasvatamise ajal vahemikus 15.04-15.07;
10. taotleda korrastustingimused Saue Vallavalitsuselt koheselt peale keskkonnaloa väljastamist;
11. kaevandusala taastamisprojektis tuleb ette näha metsa istutus vastavalt EVS standardile (EVS 939-1:2020) „Puittaimed haljastuses”;
12. Saue Vallavolikogu ei nõustu peale taotletava kaevandusloa väljastamist nimetatud asukohas keskkonnaluba pikendama.

Keskkonnaamet edastas 18.08.2023 kirjaga nr DM-124698-15 AS-le Tariston tutvumiseks ja seisukoha võtmiseks kohaliku omavalitsuse üksuse otsuse ning palus teatada, kas ettevõtte nõustub selles esitatud tingimustega või soovib otsuse vaidlustada. AS Tariston teatas 28.09.2023 kirjaga, et nõustub kõigi esitatud tingimustega.

3.3.3. Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimusi tuleb arvestada kui loa andmise nõusoleku aluseid. Kuivõrd ettevõtte on nõus täitma kõiki Saue Vallavolikogu tingimusi ning eelhindangu järeldusena esitatud keskkonnameetmed arvestavad neid samuti, lisatakse keskkonnaloale kõik keskkonnameetmed, mis on toodud käesoleva korralduse punktis 3.3.1.

Keskkonnameetmetes on korrigeeritud Saue Vallavolikogu termineid „kaevandusala“, „kaevandusluba“ ja „taastamisprojekt“ ning nende asemel kasutatakse „kaevandamisala“, „kaevandamisluba“ ja „korrastamisprojekt“.

Kohaliku omavalitsuse üksuse tingimusi nr 1, 10 ja 12 keskkonnaloa kõrvaltingimusteks ei lisata. Keskkonnamõju eelhindangu andmise kohustus on Keskkonnaametil, mitte loa taotlejal ning eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lõike 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“. Kehtivatest õigusaktidest tulenevalt annab korrastamistingimused Keskkonnaamet, küsides selleks ka kohaliku omavalitsuse üksuse arvamust. Seega ei saa lisada korrastamistingimuste küsimise nõuet keskkonnaloale, kuivõrd korrastamistingimuste andmise kord on reguleeritud seadusega. Keskkonnaloa kehtivusaja pikendamise võimalused ja nõuded on sätestatud MaaPS-s ja KeÜS-s, mis tähendab, et loa omajal on õigus taotlus selleks siiski esitada. Tingimus nr 12 on loa taotlejale eelkõige informatiivne ega oma õiguslikku kaalu.

KMH algatamata jätmise ja leevendusmeetmete seadmise osas kohaliku omavalitsuse üksus ettepanekuid *esitas/ei esitanud* (KeHJS § 11 lõike 2² alusel saadeti 03.01.2025 kirjaga nr DM-124698-39 Kirikla kruusakarjääri keskkonnaloa taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhindangu ja KMH algatamata jätmise otsuse täiendatud eelnõu seisukoha võtmiseks Saue Vallavalitsusele, seisukoha esitamise tähtajaga xxx).

3.4. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Keskkonnaloa taotluse avalikustamise käigus laekus menetlusosalistelt mitmeid küsimusi ja ettepanekuid taotluse kohta, samuti avaldati soovi viia läbi avalik istung asja arutamiseks. Avalik istung eelnõu arutamiseks toimus 02.01.2024 Haiba rahvamajas, istungi protokoll on registreeritud KOTKAS-s 03.01.2024 kirja nr DM-124698-22 juurde.

3.4.1. Kirjalikud arvamused

Ühes 26.07.2023 e-kirjaga esitatud pöördumises kirja saatja ja Kohatu küla elanike nimel sooviti saada vastuseid allpool toodud küsimustele, millele Keskkonnaamet vastas 24.08.2023 kirjaga nr DM-124698-16.

Esmalt toodi välja, et Keskkonnaamet on 15.06.2023 taotlejale saadetud kirjas nr DM-124698-7 märkinud, et kaasnev keskkonnarisk või keskkonnahäiring on vähene või piisava avaliku huvi puudumisega. Pöördujatele jäi selline eeldus arusaamatuks ja neile esitatud materjalist ei selgunud, millel väide põhineb. Samuti leiti, et ei ole tõene, et puudub piisav avalik huvi, vastupidi - nii Kohatu kui ka Kirikla kogukonnal on kõrgendatud huvi, mistõttu paluti neid kaasata ja hoida kursis antud menetlusega ning edaspidiste menetlustega, mille raames soovitakse karjääri avamist Saue vallas Kohatu külas riigile kuuluval kinnistul Kernu metskond 15 (29701:006:0425).

Keskkonnaamet selgitas, et viidatud väide käis keskkonnaloa taotluse teate maakondlikus või kohalikus ajalehes avalikustamise vajalikkuse kohta, kuna varasema praktika põhjal ei ole

taotletava Kirikla kruusakarjääriga sarnase suurusega kruusakarjääride tööga kaasnevad keskkonnanahäiringud sedavõrd mastaapsed, et tegevust liigitada olulise häiringuga tegevuste hulka. Keskkonnaameti hinnangul on taotletava karjääri asukoha kinnistuga piirnevate kinnistute ja lähiümbruses paiknevate majapidamiste omanike personaalse kirjaga teavitamine efektiivsem, kuna kõik puudutatud elanikud ei pruugi olla tellinud maakondlikku lehte ja kohaliku lehe ilmumise sagedus on tihti harv. Lisaks Keskkonnaameti saadetud teavituskirjadele avalikustati taotluse esitamisest teade ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning ka Saue valla veebileheküljel.

Teiseks kirjeldati, et Keskkonnaamet on 15.06.2023 kirjas nr DM-124698-7 öelnud, et olemas on eelhinnang ja paluti see edastada tutvumiseks. Lisaks märgiti, et tundub menetluslikult kummaline, et võetakse arvesse loa taotleja seisukohta, kuna loa taotleja huvi ei ole tavapäraselt läbi viia täiemahulist keskkonnamõjude hindamist (*KMH*).

Keskkonnaamet selgitas, et käesolevaks hetkeks ei olnud veel koostatud kavandatava tegevuse kohta eelhinnangut ega *KMH* algatamise või algatamata jätmise otsuse eelnõud, kuivõrd eelhinnangu koostamisel võetakse arvesse ka kohaliku omavalitsuse üksuse arvamust ja võimalikke esitatud tingimusi. Ei ole harvad juhud, kus taotleja peab nendest lähtuvalt ka taotlust korrigeerima (nt vähendama mäeeraldise pindala ja muutma piire). Sellest lähtuvalt võib muutuda ka eelhinnangus kirjeldatav keskkond, tegevuse mahud/iseloom ja leevendusmeetmete määramise vajadus. Lisaks, kuna eelhinnangus esitatavad keskkonnameetmed kantakse ka keskkonnavalda kõrvaltingimusteks (sõnastust võidakse loa andmise korralduses vajadusel täpsustada) ja need võivad olla loa omajale piiravad, lähtub Keskkonnaamet HMS § 40 lõikest 2, mille kohaselt tuleb enne menetlusosalise suhtes sellise toimingu sooritamist, mis võib kahjustada tema õigusi, anda talle võimalus arvamuse ja vastuväidete esitamiseks.

Kolmandaks toodi välja, et AS-i Tariston esitatud taotlusmaterjalides on esitatud väide, et „*Kirikla kruusakarjääri mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa piiresse ega lähiümbrusesse ei jää ühtegi Natura 2000 võrgustiku- või looduskaitseala. Samuti ei jää taotletava mäeeraldise ümbrusesse kaitse all olevate liikide leiukohti ega elupaiku.*“ Viidati Saue valla uuele üldplaneeringule, mille järgi on kõnealuses piirkonnas tegemist rohealaga, mistõttu toonitati Saue valla poolt Kirikla lubjakivikarjääri keskkonnavalda taotluse menetluse nr M-114643 raames antud seisukohta. Samuti leiti, et väide, et taotletava mäeeraldise lähiümbrusesse ei jää ühtegi looduskaitseala, ei ole õige. Kohatu küla piirneb ning ka osaliselt ulatub Lümandu maastikukaitsealale.

Keskkonnaamet selgitas, et keskkonnalubade taotlused ja nende menetlused on erinevad ning ühes menetluses antud arvamusi või seisukohti ei kanta edasi teise menetlusse. Kirikla lubjakivikarjääri taotluse menetlus nr M- 114643 on lõpetatud ning uue taotluse (Kirikla kruusakarjääri) esitamisega algas uus haldusmenetlus. AS Tariston taotleb võrreldes eelnevaga keskkonnaluba vaid palju väiksema mahuga kruusavarude kaevandamiseks ning loa kehtivusajaks soovitakse 7 aastat. Saue Vallavolikogu on 15.08.2023 otsusega nr 38 nõustunud tingimuslikult keskkonnavalda andmisega ja üheks tingimuseks muu hulgas on, et antava keskkonnavalda kehtivusaega ei olda tulevikus nõus pikendama. Kohalik omavalitsus ei ole keskkonnavalda andmisega nõustumisel näinud vastuolu kehtivate planeeringutega.

On õige, et mäeeraldise ja selle teenindusmaa piiresse ei jää ühtegi Natura 2000 võrgustiku- või looduskaitseala ega kaitse all olevate liikide leiukohti või elupaiku. Analoogsete suurustega karjääride puhul on nende mõjuraadiuseks hinnatud ca 250-300 m mäeeraldise teenindusmaast. Lümandu maastikukaitseala jääb kavandatavast karjäärist enam kui 2 km kaugusele. Lähiumbruses ja mõjupiirkonnas paiknevad liigid selgitatakse välja kavandatava tegevuse eelhindangu koostamise käigus.

Neljandaks viidati, et Keskkonnaamet on Kirikla lubjakivikarjääri keskkonnaloa andmisest keeldumise korralduses leidnud, et varustuskindlus on tagatud ning taotlus on riigi huviga vastuolus. Juhul kui on midagi muutunud, paluti esitada varustuskindluse arvutus.

Keskkonnaamet selgitas, et Kirikla lubjakivikarjääri keskkonnaloa taotluse menetluses hinnati riigi huvi lähtuvalt varustuskindluse tagatusest ehituslubjakivi osas. Ehituskruusa kui kaasneva maavara varustuskindlust toona eraldi ei käsitletud. Tulenevalt õigusaktide regulatsioonide muudatusest hindab nüüd vajadusel varustuskindlust Kliimaministerium. Ehitusmaavarade kaevandamisloa andmise taotluste menetlustes hinnatakse varustuskindlust juhul, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole loa andmisega nõustunud. Praegusel juhul sellist olukorda ei ole.

Viimasena rõhutati, et ollakse endiselt valmis oma elukeskkonna ja õiguste kaitseks kaaluma õiguslikke vahendeid juhul, kui ei viida läbi täiemahulist keskkonnamõjude hindamist, eiratakse Saue valla üldplaneeringus toodud roheala terviklikkust ja mille tulemusena toimub Kirikla karjäärile kaevandamiseks loa väljastamine.

Keskkonnaamet märkis, et pöördumise esitajatel on õigus oma huvide eest seismiseks kasutada õiguslikke vahendeid oma äranägemise järgi. Keskkonnaamet lähtub oma otsuste tegemisel kehtivatest õigusaktidest ning KeHJS mõistes ei ole tegemist olulise keskkonnamõjuga tegevusega, mille korral on KMH läbiviimine kohustuslik. KMH vajalikkuse üle otsustatakse lähtuvalt eelhindangust.

Taotluse avalikustamise käigus teatas Transpordiamet, et nõustub loa taotlusega järgmistel tingimustel:

1. oleva ristmiku, riigitee 11220 Kernu-Kohila km 2,525, gabariidid ei vasta maavara väljaveoks vajalikele nõuetele, seega tuleb väljaveoks kasutatav ristumiskoht rekonstrueerida ning selleks kõigepealt taotleda Transpordiametilt EhS § 99 lõike 3 alusel nõuded projekti koostamiseks;
2. samuti tuleb ette näha kasutatava kohaliku Kirikla-Kohatu tee viimine tolmuva katte alla vähemalt riigitee kaitsevööndi (30 m) ulatuses, sest vastavalt liikluseaduse § 7² lõikele 1 on keelatud teed kahjustada ja risustada.

Keskkonnaamet kaalus Transpordiameti soovitud tingimusi. Transpordiamet on menetlusse kaasatud kui piirinaaber ehk kolmas osapool, kelle ettepanekuid tuleb kaaluda ja nendega arvestamist või mitteamvestamist põhjendada. Taotletava karjääri mäeeraldis ja teenindusmaa ei kattu ühegi tee kaitsevööndiga, mistõttu Transpordiameti nõue käsitleb maakasutust väljaspool

mäeeraldise teenindusmaad. Keskkonnaloa kõrvaltingimused peavad käsitlema otseselt kaevandamistegevusega seotud leevendus- ja/või ennetusmeetmeid ning need ei saa reguleerida tegevusi, mis ei toimu mäeeraldise ja selle teenindusmaa piires.

Tee kasutamise tingimused saab määrata tee omanik. Keskkonnaamet ei ole vastu, kui keskkonnaloa omanik ja tee omanik lepivad omavahel kokku tee kasutamise tingimused. Eeltoodu alusel ei kanta Transpordiameti nõudeid keskkonnaloa kõrvaltingimusteks.

3.4.2. Avaliku istungi kokkuvõte

Keskkonnaloa nr KL-519576 andmise otsuse ja loa eelnõu avalikustamise käigus toimunud avalikult istungil käsitleti kokkuvõtvalt järgmisi küsimusi:

1. AS-i Tariston tulevikuplaanid- kas kavandatakse kaevandada ka lubjakivi, kui kruusavarud on ammendatud (ettevõtte sõnul sellist kavatsust pole);
2. KOV-i roll otsuste tegemisel ja mis põhjustel oli KOV Kirikla kruusakarjääri keskkonnaloa andmisega nõus (KOV-i esindaja selgitas);
3. varustuskindlus piirkonnas (Keskkonnaamet selgitas, kes hindab ja millal);
4. mürahäiring (Keskkonnaamet selgitas kõrvaltingimusi);
5. keskkonnaloa kõrvaltingimuste täitmine (Keskkonnaamet selgitas järelevalvega seonduvat);
6. rohevõrgustiku rikkumine (KOV-i esindaja selgitas);
7. kuhu müüakse kaevandatav materjal (ettevõtte selgitas, et eelkõige Rail Baltic, Via Baltica);
8. Kohila-Hageri tee kvaliteet (KOV-i esindaja selgitab, küsimused väljuvad kohati keskkonnaloa eelnõu arutelu raamest);
9. karjääri sügavus ja veevarustus (AS Tariston selgitas, et kogu varu on ülevalpool veetaset);
10. karjääri tööaeg, kellaajad;
11. katendivallide rajamine elamute suunale (Keskkonnaamet selgitas).

Lisaks edastas Keskkonnaamet avalikul arutelul osalenutele 03.01.2024 kirjaga nr DM-124698-22 protokoll ning loa andmise otsuse ja loa eelnõud täiendavaks tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks, tähtajaga hiljemalt 09.01.2024. Märgitud kuupäevaks laekus menetlusosaliselt H.T 05.01.2024 e-kiri, milles paluti selgitust eelnõus esitatud roheala järk-järgulise taastamise kohta. H.T selgitas, et avalikul arutelul jäi arusaamatuks, kas AS Tariston nõustus karjääri korrastamisega järk-järguliselt või mitte. Keskkonnaamet vastas xx kirjaga nr xx ja selgitas, et xxx.

3.5. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima AÕKS, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid otsekohalduvaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalused kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelespea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/keskkonnakaitseloa-omaja-meelespea>.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo